

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขต พื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศ จำแนกเป็นเพศชายและหญิง
3. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ใน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางครอบครัว จำแนกเป็นครอบครัวอบอุ่น และแตกแยก
4. จริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายได้สูงและต่ำ
5. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. จริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. จริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศ จำแนกเป็นเพศชายและหญิง แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ
3. จริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางครอบครัว จำแนกเป็นครอบครัวอบอุ่นและแตกแยก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ตามสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายได้สูงและต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไปได้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “เพื่อศึกษาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวม” นั้น สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ซึ่งเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าด้านที่มีระดับพฤติกรรมมากที่สุด คือ ด้านความกตัญญูทวาทิ รองลงมา คือ ด้านความสุภาพอ่อนน้อม ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า ข้อที่มีระดับจริยธรรมมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากลงมา 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนทำงานกลุ่มด้วยความเต็มใจ นักเรียนช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในเรื่องการเรียนและเรื่องความรู้อยู่เสมอ นักเรียนมักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อาหาร ของใช้ให้กับเพื่อน ๆ นักเรียนมีน้ำใจช่วยงานคุณครูในเรื่องต่าง ๆ บ่อยครั้ง นักเรียนช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนและชักชวนเพื่อนให้ไปช่วยงานด้วย เมื่อนักเรียนทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมายเสร็จแล้วยังมีความเอื้อเฟื้อไปช่วยงานอื่น ๆ ในบ้านอีก นักเรียนหยอดเงินใส่กล่องรับบริจาคให้แก่องค์กรต่าง ๆ นักเรียนมักเสียสละเวลาไปช่วยงานเพื่อนบ้านบ้าง และข้อที่มีระดับจริยธรรมน้อยที่สุดเรียงตามลำดับขึ้นไป 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนบริจาคสิ่งของให้แก่ผู้ประสบภัย และนักเรียนมีน้ำใจช่วยุงเด็กและผู้สูงอายุข้ามถนน

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า ข้อที่มีระดับจริยธรรมมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากลงมา 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนจ่ายค่าโดยสารเสมอ แม้ว่าพนักงานจะลืมเก็บเงินก็ตาม ถ้านักเรียนเก็บของมีค่าได้ นักเรียนจะคืนให้เจ้าของ นักเรียนมักคืนเงินที่แม่ค้าทอนเงินเกินให้ นักเรียนขออนุญาตก่อนหยิบของคุณครูและเพื่อน ๆ เมื่อนักเรียนทำผิดจะยอมรับผิดโดยดี นักเรียนรับปากคุณครูว่าจะอยู่ช่วยงานหลังเลิกเรียน นักเรียนก็มาปฏิบัติตามที่รับปากไว้ นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ เมื่อครูสั่งให้อ่าน

หนังสือในใจนักเรียนจะปฏิบัติตาม และข้อที่มีระดับจริยธรรมน้อยที่สุดเรียงตามลำดับขึ้นไป 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนไม่ลอกการบ้านเพื่อน นักเรียนบอกครูตามความจริงว่าเพื่อนคนใดบ้างที่ไม่ทำ

ด้านความกตัญญูกตเวที พบว่า ตัวชี้วัดที่มีระดับจริยธรรมมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากลงมา 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนขยันเรียนเพื่อทำให้พ่อแม่มีความสุข นักเรียนไม่ประพฤติตนในทางที่เสื่อมเสียเพราะคำนึงถึงชื่อเสียงของวงศ์สกุล นักเรียนเต็มใจช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านหรือดูแลท่านเมื่อท่านเจ็บป่วย นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ นักเรียนช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน นักเรียนเคารพและเชื่อฟังพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ นักเรียนช่วยสร้างหรือรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน นักเรียนช่วยเหลืองาน งานของคุณครูเสมอ และข้อที่มีระดับจริยธรรมน้อยที่สุดเรียงตามลำดับขึ้นไป 2 ข้อ คือ นักเรียนเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ และนักเรียนหาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ

ด้านความกล้า พบว่า ข้อที่มีระดับจริยธรรมมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากลงมา 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนกล้าขอโทษเพื่อนทุกครั้งที่ทำผิด เมื่อเพื่อนชักชวนให้นักเรียนหนีเรียน นักเรียนมักจะปฏิเสธ เมื่อทำผิดนักเรียนยอมรับผิดโดยไม่ปิดความผิดไปให้ผู้อื่น นักเรียนกล้าตักเตือนเพื่อนไม่ให้ทำผิด เมื่อเพื่อนชวนนักเรียนทำผิดกฎของโรงเรียนนักเรียนปฏิเสธโดยไม่กลัวว่าเพื่อนจะโกรธ นักเรียนกล้าตักเตือนเพื่อนเมื่อพบว่าเพื่อนทำผิด เมื่อนักเรียนมีความเห็นไม่ตรงกับเพื่อนส่วนใหญ่ที่ทำงานกลุ่มร่วมกัน นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง นักเรียนบอกรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่ทิ้งขยะลงพื้นให้เก็บลงถังขยะ และข้อที่มีระดับจริยธรรมน้อยที่สุดเรียงตามลำดับขึ้นไป 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนกล้าเป็นตัวแทนโรงเรียนในการไปแข่งขันทักษะวิชาการ นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากที่ครูสอน

ด้านการมีวินัย พบว่า ข้อที่มีระดับจริยธรรมมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากลงมา 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนรับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียนจัดให้ นักเรียนข้ามถนนโดยใช้สะพานลอยหรือทางม้าลาย นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาเสมอ นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียนเสมอ นักเรียนมักปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอยู่เสมอ นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องมีใครมาควบคุม นักเรียนเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ นักเรียนทำการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทุกครั้ง และข้อที่มีระดับจริยธรรมน้อยที่สุดเรียงตามลำดับขึ้นไป 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมักเป็นคนแรกที่ไปถึงก่อนเวลานัด นักเรียนมักหงุดหงิดและไม่พอใจเมื่อเห็นใครทำอะไรไม่มีระเบียบวินัย

ด้านการตรงต่อเวลา พบว่า ข้อที่มีระดับจริยธรรมมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากลงมา 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนตรงเวลาสม่ำเสมอ นักเรียนคืนหนังสือของห้องสมุดทันตามกำหนดเสมอ นักเรียนทำงานบ้านตามเวลาที่ผู้ปกครองมอบหมาย โดยไม่ต้องให้

ผู้ปกครองมาควบคุมดูแล นักเรียนมาทันเวลานัดหมายทุกครั้ง นักเรียนมาเข้าห้องเรียนก่อนหรือทันเวลาสัญญาณเข้าห้องเรียนเหมือนเดิม เมื่อนักเรียนตั้งใจจะทำอะไรในเวลาใดแล้ว มักทำได้ตามที่กำหนดไว้เสมอ นักเรียนกลับบ้านตรงตามเวลาที่ผู้ปกครองกำหนดเสมอ นักเรียนส่งการบ้านตามกำหนด แม้ว่าคุณครูจะไม่ตรวจงานทันทีก็ตาม และข้อที่มีระดับจริยธรรมน้อยที่สุดเรียงตามลำดับขึ้นไป 2 ข้อ ได้แก่ ใคร ๆ มักบอกว่านักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลา และนักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลาทุกครั้ง

ด้านความสุภาพอ่อนน้อม พบว่า ข้อที่มีระดับจริยธรรมมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากลงมา 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมักกล่าวคำว่าขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนพบพ่อแม่ของเพื่อนจะทำความเคารพและพูดจาด้วยความสุภาพ นักเรียนมักกล่าวคำขอโทษเมื่อทำสิ่งใดผิดพลาดไป นักเรียนแสดงความเคารพต่อพระภิกษุผู้อาวุโสเป็นปกตินิสัย เมื่อเจอคุณครูนอกโรงเรียนและนักเรียนไม่ได้อยู่ในชุดเครื่องแบบนักเรียน นักเรียนจะเข้าไปทำความเคารพเสมอ นักเรียนมักจะขออนุญาตก่อนทุกครั้งที่จะใช้สิ่งของของผู้อื่น นักเรียนสงบเสงี่ยม เงียมตัวไม่พูดจาเพื่อเจ้อ เมื่ออยู่ในสถานที่ประชุม นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อมอยู่เสมอ และข้อที่มีระดับจริยธรรมน้อยที่สุดเรียงตามลำดับขึ้นไป 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนพูดจาโดยใช้คำที่สุภาพอยู่เสมอ นักเรียนปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนาเสมอ

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ใน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศ จำแนกเป็นเพศชายและหญิง” นั้น สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

แสดงผลการเปรียบเทียบระดับจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศของนักเรียน จำแนกเป็นเพศชายและหญิง แสดงผลการเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนเพศชายและหญิง นักเรียนหญิงมีสภาพจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ระดับจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศของนักเรียน จำแนกเป็นเพศชายและหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าไม่แตกต่างกันแต่ไม่สามารถอ้างอิงไปถึงกลุ่มตัวแทนได้ ส่วนด้านที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีระดับพฤติกรรม ที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความกตัญญูกตเวที และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า โดยภาพรวมเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สูงกว่าเพศชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สูงกว่าเพศ

หญิง 3 ข้อ ได้แก่ นักเรียนช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนและชักชวนเพื่อนให้ไปช่วยงานด้วย นักเรียนมักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อาหาร ของใช้ให้กับเพื่อน ๆ นักเรียนช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในเรื่องการเรียนรู้ และเรื่องความรู้ที่อยู่เสมอ และด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่ำกว่าเพศหญิงมี 6 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมีน้ำใจช่วยงานคุณครูในเรื่องต่าง ๆ บ่อยครั้ง นักเรียนเคยช่วยจูงเด็กและผู้สูงอายุข้ามถนน นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนทำงานกลุ่มด้วยความเต็มใจ นักเรียนหยอดเงินใส่กล่องรับบริจาคให้แก่องค์กรต่าง ๆ นักเรียนมักเสียสละเวลาไปช่วยงานเพื่อน บ้านบ้าง เมื่อนักเรียนทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมายเสร็จแล้วยังมีความเอื้อเฟื้อไปช่วยงานอื่น ๆ ในบ้านอีก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านที่เพศชายและเพศหญิงมีระดับจริยธรรมต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เท่ากัน ได้แก่ นักเรียนบริจาคสิ่งของให้แก่ผู้ประสบภัย

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า โดยภาพรวมเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าเพศชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าเพศหญิง 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมักคืนเงินที่แม่ค้าทอนเงินเกินให้ นักเรียนไม่ลอกการบ้านเพื่อน และด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเพศหญิงมี 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนจ่ายค่าโดยสารเสมอ แม้ว่าพนักงานจะลืมเก็บเงินก็ตาม นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ นักเรียนบอกครูตามความจริงว่าเพื่อนคนใดบ้างที่ไม่ทำเวอร์ นักเรียนขออนุญาตก่อนหยิบของคุณครูและเพื่อน ๆ เมื่อนักเรียนทำผิดจะยอมรับผิดโดยดี ถ้านักเรียนเก็บของมีค่าได้นักเรียนจะคืนให้เจ้าของ เมื่อครูสั่งให้อ่านหนังสือในใจนักเรียนจะปฏิบัติตาม นักเรียนรับปากคุณครูว่าจะอยู่ช่วยงานหลังเลิกเรียน นักเรียนก็มาปฏิบัติตามที่รับปากไว้ อีก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความกตัญญูกตเวทิตะ พบว่า โดยภาพรวมเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะ สูงกว่าเพศชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะ ต่ำกว่าเพศหญิงมี 9 ข้อ ได้แก่ นักเรียนเต็มใจช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านหรือดูแลท่านเมื่อท่านเจ็บป่วย นักเรียนชอบทำให้พ่อแม่มีความสุข นักเรียนดูแลพ่อแม่เมื่อท่านเจ็บป่วย นักเรียนหาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ นักเรียนเคารพและเชื่อฟังพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ นักเรียนเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ นักเรียนไม่ประพฤติตนในทางที่เสื่อมเสีย เพราะคำนึงถึงชื่อเสียงของวงศ์สกุล นักเรียนขยันเรียนเพื่อทำให้พ่อแม่มีความสุข และด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิตะ สูงกว่าเพศหญิง 1 ข้อ ได้แก่ นักเรียนช่วยทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความกล้า พบว่า โดยภาพรวมเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้าสูงกว่าเพศชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้าต่ำกว่าเพศหญิงมี 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนกล้าตักเตือนเพื่อนไม่ให้ทำผิด นักเรียนกล้าตักเตือนเพื่อนเมื่อพบว่าเพื่อนทำความผิด เมื่อนักเรียนมีความเห็นไม่ตรงกับเพื่อนส่วนใหญ่ที่ทำงานกลุ่มร่วมกัน นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างนักเรียนกล้าเป็นตัวแทนโรงเรียนในการไปแข่งขันทักษะวิชาการ เมื่อเพื่อนชวนนักเรียนทำผิดกฎของโรงเรียน นักเรียนปฏิเสธโดยไม่กลัวว่าเพื่อนโกรธ เมื่อเพื่อนชักชวนให้นักเรียนหนีเรียน นักเรียนมักจะปฏิเสธ นักเรียนกล้าขอโทษเพื่อนทุกครั้งที่ทำผิด เมื่อทำผิดนักเรียนยอมรับผิดโดยไม่ปิดความผิดไปให้ผู้อื่น และด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้า สูงกว่าเพศหญิง 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนบอกรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่ทิ้งขยะลงพื้นให้เก็บลงถังขยะ นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากที่ครูสอน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีวินัย พบว่า โดยภาพรวมเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัย สูงกว่าเพศชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัยสูงกว่าเพศหญิงมี 5 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมักปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอยู่เสมอ นักเรียนมักเป็นคนแรกๆ ที่ไปถึงก่อนเวลานัด นักเรียนมักหงุดหงิดและไม่พอใจเมื่อเห็นใครทำอะไร ไม่มีระเบียบวินัย นักเรียนทำการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทุกครั้ง นักเรียนเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ และด้านที่เพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัย สูงกว่าเพศชาย มี 5 ข้อ ได้แก่ นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องมีใครมาควบคุม นักเรียนข้ามถนนโดยใช้สะพานลอยหรือทางม้าลาย นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาเสมอ นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียนเสมอ นักเรียนรับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียนจัดให้ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการตรงต่อเวลา พบว่า โดยภาพรวมเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการตรงต่อเวลา สูงกว่าเพศชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการตรงต่อเวลา ต่ำกว่าเพศหญิงมี 9 ข้อ ได้แก่ นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลาทุกครั้ง นักเรียนส่งการบ้านตามกำหนด แม้ว่าคุณครูจะไม่ตรวจงานทันทีก็ตาม นักเรียนมาทันเวลานัดหมายทุกครั้ง นักเรียนมาเข้าห้องเรียนก่อนหรือทันเวลาสัญญาณเข้าห้องเรียนเหมือนเดิม นักเรียนคืนหนังสือของห้องสมุดทันตามกำหนดเสมอ เมื่อนักเรียนตั้งใจจะทำอะไรในเวลาใดแล้ว มักทำได้ตามที่กำหนดไว้เสมอ

นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนตรงเวลาสม่ำเสมอ นักเรียนทำงานบ้านตามเวลาที่ผู้ปกครองมอบหมาย โดยไม่ต้องให้ผู้ปกครองมาควบคุมดูแล นักเรียนกลับบ้านตรงตามเวลาที่ผู้ปกครองกำหนดเสมอ และด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการตรงต่อเวลา สูงกว่าเพศหญิง 1 ข้อ ได้แก่ ใคร ๆ มักบอกว่านักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความสุภาพอ่อนน้อม พบว่า โดยภาพรวมเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม สูงกว่าเพศชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม ต่ำกว่าเพศหญิงมี 9 ข้อ ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อมอยู่เสมอ นักเรียนปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนาเสมอ นักเรียนแสดงความเคารพต่อพระภิกษุผู้อาวุโสเป็นปกตินิสัย เมื่อนักเรียนพบพ่อแม่ของเพื่อนจะทำความเคารพและพูดจาด้วยความสุภาพ นักเรียนสงบเสงี่ยม เจียมตัวไม่พูดจาเพื่อเจ้อ เมื่ออยู่ในสถานที่ประชุม เมื่อเจอคุณครูนอกโรงเรียนและนักเรียนไม่ได้อยู่ในชุดเครื่องแบบนักเรียน นักเรียนจะเข้าไปทำความเคารพเสมอ นักเรียนมักกล่าวคำขอโทษเมื่อทำสิ่งใดผิดพลาดไป นักเรียนมักจะขออนุญาตก่อนทุกครั้งที่จะใช้สิ่งของของผู้อื่น นักเรียนมักกล่าวคำว่าขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือ และด้านที่เพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม สูงกว่าเพศหญิง 1 ข้อ ได้แก่ นักเรียนพูดจาโดยใช้คำที่สุภาพอยู่เสมอ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางครอบครัว จำแนกเป็นครอบครัวอบอุ่นและแตกแยก” นั้น สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

แสดงผลการเปรียบเทียบระดับจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางครอบครัวของนักเรียน จำแนกเป็นครอบครัวอบอุ่นและแตกแยก สรุปผลการวิจัยได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับจริยธรรมสูงกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นและแตกแยกมีระดับจริยธรรมเท่ากัน คือ ด้านความกล้า ส่วนนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก คือ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวทิต การมีวินัย การตรงต่อเวลา ความสุภาพอ่อนน้อม และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว

อบอุ่นมีระดับจริยธรรมต่ำกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก คือ ด้านความซื่อสัตย์ และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สูงกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สูงกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก 7 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมีน้ำใจช่วยงานคุณครูในเรื่องต่างๆ บ่อยครั้ง นักเรียนบริจาคสิ่งของให้แก่ผู้ประสบภัย นักเรียนเคยช่วยจูงเด็กและผู้สูงอายุข้ามถนน นักเรียนหยอดเงินใส่กล่องรับบริจาคให้แก่องค์กรต่างๆ นักเรียนช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนและชักชวนเพื่อนให้ไปช่วยงานด้วย นักเรียนมักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อาหาร ของใช้ให้กับเพื่อนๆ นักเรียนช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในเรื่องการเรียนและเรื่องความรู้อยู่เสมอ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นและแตกแยก มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เท่ากัน ได้แก่ นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนทำงานกลุ่มด้วยความเต็มใจ ส่วนด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่น มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมักเสียสละเวลาไปช่วยงานเพื่อนบ้านบ้าง เมื่อนักเรียนทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมายเสร็จแล้วยังมีน้ำใจไปช่วยงานอื่นๆ ของครอบครัว และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ สูงกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับจริยธรรมต่อสภาพจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ สูงกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก 5 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมักคืนเงินที่แม่ค้าทอนเงินเกินให้ นักเรียนจ่ายค่าโดยสารเสมอ แม้ว่าพนักงานจะลืมเก็บเงินก็ตาม นักเรียนบอกครูตามความจริงว่าเพื่อนคนใดบ้างที่ไม่ทำเวร นักเรียนขออนุญาตก่อนหยิบของครูและเพื่อนๆ ถ้านักเรียนเก็บของมีค่าได้นักเรียนจะคืนให้เจ้าของ และด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่น มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่ำกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยกมี 5 ข้อ ได้แก่ นักเรียนไม่ลอกการบ้านเพื่อน นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ เมื่อนักเรียนทำผิดจะยอมรับผิดโดยดี เมื่อครูสั่งให้อ่านหนังสือในใจนักเรียนจะปฏิบัติตาม นักเรียนรับปากคุณครูว่าจะอยู่ช่วยงานหลังเลิกเรียน นักเรียนก็มาปฏิบัติตามที่รับปากไว้ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความกตัญญูทเวที พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที สูงกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที สูงกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ นักเรียนไม่ประพฤติตนในทางที่เสื่อมเสียเพราะคำนึงถึงชื่อเสียงของวงศ์สกุล นักเรียนขยันเรียนเพื่อให้พ่อแม่มีความสุข นักเรียนเต็มใจช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านหรือดูแลท่านเมื่อท่านเจ็บป่วย นักเรียนหาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ นักเรียนช่วยเหลืองานของคุณครูเสมอ นักเรียนช่วยทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน นักเรียนช่วยสร้างหรือรักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่น มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที ต่ำกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยกมี 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนเคารพและเชื่อฟังพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ นักเรียนเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความกล้า พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้า สูงกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้า สูงกว่า นักเรียนที่มีสภาพแตกแยก 6 ข้อ ได้แก่ นักเรียนกล้าคัดค้านเพื่อนไม่ให้ทำผิด นักเรียนบอกรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่ทิ้งขยะลงพื้นให้เก็บลงถังขยะ นักเรียนกล้าเป็นตัวแทนโรงเรียนในการไปแข่งขันทักษะวิชาการ เมื่อเพื่อนชวนนักเรียนทำผิดกฎของโรงเรียน นักเรียนปฏิเสธ โดยไม่กลัวว่าเพื่อนจะโกรธ เมื่อเพื่อนชักชวนให้นักเรียนหนีเรียน นักเรียนมักจะปฏิเสธ นักเรียนกล้าขอโทษเพื่อนทุกครั้งที่ทำผิด และด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่น มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้า ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยกมี 2 ข้อ ได้แก่ เมื่อนักเรียนมีความเห็นไม่ตรงกับเพื่อนส่วนใหญ่ที่ทำงานกลุ่มร่วมกัน นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากที่ครูสอน เมื่อทำผิดนักเรียนยอมรับผิดโดยไม่ปิดความผิดไปให้ผู้อื่น และด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่น มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้า เท่ากับนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก ได้แก่ นักเรียนกล้าคัดค้านเพื่อนเมื่อพบว่าเพื่อนทำผิด และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีวินัย พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัย สูงกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความ

คิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัย สูงกว่า นักเรียนที่มีสภาพแตกแยก 9 ข้อ ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอยู่เสมอ นักเรียนมักเป็นคนแรกไปถึงก่อนเวลานัด นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องมีใครมาควบคุม นักเรียนข้ามถนนโดยใช้สะพานลอยหรือทางม้าลาย นักเรียนมักหงุดหงิดและไม่พอใจเมื่อเห็นใครทำอะไร ไม่มีระเบียบวินัย นักเรียนทำการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทุกครั้ง นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาเสมอ นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียนเสมอ นักเรียนเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ และด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่น มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัย ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยกมี 1 ข้อ ได้แก่ นักเรียนรับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียนจัดให้ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการตรงต่อเวลา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการตรงต่อเวลา สูงกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการตรงต่อเวลา สูงกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก 7 ข้อ ได้แก่ นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลาทุกครั้ง นักเรียนส่งการบ้านตามกำหนด แม้ว่าคุณครูจะไม่ตรวจงานทันทีก็ตาม นักเรียนมาทันเวลานัดหมายทุกครั้ง ใคร ๆ มักบอกว่านักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลา นักเรียนคืนหนังสือของห้องสมุดทันตามกำหนดเสมอ เมื่อนักเรียนตั้งใจจะทำอะไรใน เวลาใดแล้ว มักทำได้ตามที่กำหนดไว้เสมอ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนตรงเวลามาเสมอ และด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่น มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัย ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยกมี 3 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมาเข้าห้องเรียนก่อนหรือทันเวลาสัญญาณเข้าห้องเรียนเหมือนเดิม นักเรียนทำงานบ้านตามเวลาที่ผู้ปกครองมอบหมาย โดยไม่ต้องให้ผู้ปกครองมาควบคุมดูแล นักเรียนกลับบ้านตรงตามเวลาที่ผู้ปกครองกำหนดเสมอ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความสุภาพอ่อนน้อม พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม สูงกว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม สูงกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก 5 ข้อ ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อมอยู่เสมอ นักเรียนพูดจาโดยใช้คำที่สุภาพอยู่เสมอ นักเรียนปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาเสมอ นักเรียนแสดงความเคารพต่อพระภิกษุผู้อาวุโสเป็นปกตินิสัย เมื่อเจอคุณครูนอกโรงเรียนและนักเรียนไม่ได้ อยู่ในชุดเครื่องแบบนักเรียน นักเรียนจะเข้าไปทำความเคารพเสมอ และด้านที่นักเรียนที่มีสภาพ

ครอบครัวอบอุ่น มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสภาพแตกแยกมี 4 ข้อ ได้แก่ เมื่อนักเรียนพบพ่อแม่ของเพื่อนจะทำความเคารพและพูดจาด้วยความสุภาพ นักเรียนสงบเสงี่ยม เจียมตัวไม่พูดจาเพื่อเจ้อ เมื่ออยู่ในสถานที่ประชุม นักเรียนมักกล่าวคำขอโทษเมื่อทำสิ่งใดผิดพลาดไป นักเรียนมักกล่าวคำว่าขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือ และด้านที่นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่น มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม เท่ากับนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยก ได้แก่ นักเรียนมักจะขออนุญาตก่อนทุกครั้งที่จะใช้สิ่งของของผู้อื่น และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายได้สูงและต่ำ” นั้น สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

แสดงผลการเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายได้สูงและต่ำ สรุปผลการวิจัยได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำมีระดับจริยธรรมสูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง คือ ด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญู กตเวที ความกล้า การมีวินัย การตรงต่อเวลา ความสุภาพอ่อนน้อม ส่วนนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มีระดับจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ คือ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สูงกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมีน้ำใจช่วยงานคุณครูในเรื่องต่างๆ บ่อยครั้ง นักเรียนบริจาคสิ่งของให้แก่ผู้ประสบภัย นักเรียนเคยช่วยจูงเด็กและผู้สูงอายุข้ามถนน นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนทำงานกลุ่มด้วยความเต็มใจ นักเรียนหยอดเงินใส่กล่องรับบริจาคให้แก่องค์กรต่างๆ นักเรียนมักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อาหารของใช้ให้กับเพื่อน ๆ นักเรียนช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในเรื่องการเรียนและเรื่อง

ความรู้อยู่เสมอ เมื่อนักเรียนทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมายเสร็จแล้วยังมีน้ำใจไปช่วยงานอื่นๆ ของครอบครัว ส่วนด้านที่นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ ได้แก่ นักเรียนช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนและชักชวนเพื่อนให้ไปช่วยงานด้วย นักเรียนมักเสียสละเวลาไปช่วยงานเพื่อนบ้านบ้าง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ สูงกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง อย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ สูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง 6 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมักคืนเงินที่แม่ค้าทอนเงินเกินให้ นักเรียนจ่ายค่าโดยสารเสมอ แม้ว่าพนักงานจะลืมเก็บเงินก็ตาม เมื่อนักเรียนทำผิดจะยอมรับผิดโดยดี ถ้านักเรียนเก็บของมีค่าได้ นักเรียนจะคืนให้เจ้าของ เมื่อครูสั่งให้อ่านหนังสือในใจนักเรียนจะปฏิบัติตาม นักเรียนรับปากคุณครูว่าจะอยู่ช่วยงานหลังเลิกเรียน นักเรียนก็มาปฏิบัติตามที่รับปากไว้ และด้านที่นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มี 4 ข้อ ได้แก่ นักเรียนไม่ลอกการบ้านเพื่อน นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ นักเรียนบอกครูตามความจริงว่าเพื่อนคนใดบ้างที่ไม่ทำเวร นักเรียนขออนุญาตก่อนหยิบของครูและเพื่อนๆ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความกตัญญูกตเวที พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที สูงกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที สูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง 6 ข้อ ได้แก่ นักเรียนเต็มใจช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านหรือดูแลท่านเมื่อท่านเจ็บป่วย นักเรียนเคารพและเชื่อฟังพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ นักเรียนเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์นักเรียนช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน นักเรียนไม่ประพฤติตนในทางที่เสื่อมเสียเพราะคำนึงถึงชื่อเสียงของวงศ์สกุล นักเรียนขยันเรียนเพื่อให้พ่อแม่มีความสุข และด้านที่นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มี 4 ข้อ ได้แก่ นักเรียนชอบทำให้พ่อแม่มีความสุข นักเรียนดูแลพ่อแม่เมื่อท่านเจ็บป่วย นักเรียน

หาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความกล้า พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้า สูงกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้า สูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง 8 ข้อ ได้แก่ นักเรียนกล้าตักเตือนเพื่อนไม่ให้ทำผิด นักเรียนกล้าตักเตือนเพื่อนเมื่อพบว่าเพื่อนทำความผิด เมื่อนักเรียนมีความเห็นไม่ตรงกับเพื่อนส่วนใหญ่ที่ทำงานกลุ่มร่วมกัน นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง นักเรียนกล้าเป็นตัวแทนโรงเรียนในการไปแข่งขันทักษะวิชาการ เมื่อเพื่อนชวนนักเรียนทำผิดกฎของโรงเรียน นักเรียนปฏิเสธ โดยไม่กลัวว่าเพื่อนจะโกรธ เมื่อเพื่อนชักชวนให้นักเรียนหนีเรียน นักเรียนมักจะปฏิเสธ นักเรียนกล้าขอโทษเพื่อนทุกครั้งที่ทำผิด เมื่อทำผิดนักเรียนยอมรับผิดโดยไม่ปิดความผิดไปให้ผู้อื่น และด้านที่นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความกล้า ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มี 2 ข้อ ได้แก่ นักเรียนบอกรุ่นน้องหรือรุ่นพี่ที่ทิ้งขยะลงพื้นให้เก็บลงถังขยะ นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากที่ครูสอน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีวินัย พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัย สูงกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัย สูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง 7 ข้อ ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอยู่เสมอ นักเรียนมักเป็นคนแรกไปถึงก่อนเวลานัด นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องมีใครมาควบคุม นักเรียนข้ามถนนโดยใช้สะพานลอยหรือทางม้าลาย นักเรียนมักหงุดหงิดและไม่พอใจเมื่อเห็นใครทำอะไรไม่มีระเบียบวินัย นักเรียนมาโรงเรียนทันเวลาเสมอ นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียนเสมอ และด้านที่นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการมีวินัย ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มี 3 ข้อ ได้แก่ นักเรียนทำการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทุกครั้ง นักเรียนเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด

สะอาดห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ นักเรียนรับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียนจัดให้ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการตรงต่อเวลา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการตรงต่อเวลา สูงกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านการตรงต่อเวลา สูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง 5 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมาทันเวลานัดหมายทุกครั้งนักเรียนมาเข้าห้องเรียนก่อนหรือทันเวลา สัญญาณเข้าห้องเรียนเหมือนเดิม นักเรียนคืนหนังสือของห้องสมุดทันตามกำหนดเสมอ เมื่อนักเรียนตั้งใจจะทำอะไรใน เวลาใดแล้ว มักทำได้ตามที่กำหนดไว้เสมอ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนตรงเวลามากเสมอ และด้านที่นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านกรมีวินัย ต่ำกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มี 5 ข้อ ได้แก่ นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลาทุกครั้ง นักเรียนส่งการบ้านตามกำหนด แม้ว่าคุณครูจะไม่ตรวจงานทันทีก็ตาม ใคร ๆ มักบอกว่านักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลา นักเรียนทำงานบ้านตามเวลาที่ผู้ปกครองมอบหมาย โดยไม่ต้องให้ผู้ปกครองมาควบคุมดูแล นักเรียนกลับบ้านตรงตามเวลาที่ผู้ปกครองกำหนดเสมอ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความสุภาพอ่อนน้อม พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม สูงกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม สูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง 7 ข้อ ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาเสมอ นักเรียนแสดงความเคารพต่อพระภิกษุผู้อาวุโสเป็นปกตินิสัย เมื่อนักเรียนพบพ่อแม่ของเพื่อนจะทำความเคารพและพูดคุยด้วยความสุภาพ นักเรียนสงบเสียงม เจียมตัวไม่พูดจาเพื่อเจ้อ เมื่ออยู่ในสถานที่ประชุม นักเรียนมักกล่าวคำขอโทษเมื่อทำสิ่งใดผิดพลาดไป นักเรียนมักจะขออนุญาตก่อนทุกครั้งที่จะใช้สิ่งของของผู้อื่น นักเรียนมักกล่าวคำว่าขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือ และด้านที่นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพจริยธรรมด้านความสุภาพอ่อนน้อม ต่ำกว่านักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง 3 ข้อ ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อมอยู่เสมอ นักเรียนพูดคุยโดยใช้

คำที่สุภาพอยู่เสมอ เมื่อเจอคุณครูนอกโรงเรียนและนักเรียน ไม่ได้อยู่ในชุดเครื่องแบบนักเรียน นักเรียนจะเข้าไปทำความเคารพเสมอ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 5 ที่ว่า “เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” นั้น สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ปัญหาความคิดเห็นของนักเรียน

1. ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า ในสังคมรวมยังขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อยู่มาก ขาดความมีน้ำใจในการช่วยเหลือกัน เป็นสภาพที่ต่างคนต่างอยู่เป็นสังคมเมืองมากขึ้น
2. ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า ในสภาพสังคมปัจจุบันนี้ สอนให้คนเอาใจเอาเปรียบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
3. ด้านความกตัญญูกตเวทิตะ พบว่า สภาพครอบครัว เป็นครอบครัวเชิงเดี่ยว ขาดผู้ดูแล ไม่ได้ได้รับความอบอุ่นจากผู้ปกครองและสภาพที่ต่างคนต่างอยู่ มีโลกเป็นส่วนตัวชอบอยู่กับเพื่อนๆ ไม่ชอบอยู่กับบิดามารดา
4. ด้านความกล้า พบว่า ไม่ค่อยกล้าทำความดี และไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อที่สาธารณะ
5. ด้านการมีวินัย พบว่า นักเรียนมักจะทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม
6. ด้านการตรงต่อเวลา พบว่า นักเรียนไม่ชอบทำอะไรที่อยู่ในกรอบ ชอบทำตามใจตนเอง
7. ด้านความสุภาพอ่อนน้อม พบว่า นักเรียนแสดงออกต่อสังคมภายนอกมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและบุคคลแวดล้อม

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของนักเรียน

1. ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า ผู้ปกครองหรือผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูควรให้การอบรมแนะนำวิธีการ ในการอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ นักเรียนควรมีจิตสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่น
2. ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
3. ด้านความกตัญญูกตเวทิตะ พบว่า นักเรียนควรช่วยแบ่งเบาภาระของบิดามารดา เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทิตะ ที่ท่านได้เลี้ยงดูและเอาใจใส่เรา
4. ด้านความกล้า พบว่า นักเรียนต้องฝึกทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมบ่อยๆ จนชิน
5. ด้านการมีวินัย พบว่า นักเรียนต้องการให้คุณครูเข้มงวดกับกฎระเบียบให้มากขึ้น
6. ด้านการตรงต่อเวลา พบว่า นักเรียนต้องรับผิดชอบในตัวเอง และของสังคมโดยรวม

7. ด้านความสุภาพอ่อนน้อม พบว่า นักเรียนต้องการให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลคุณ
ปลูกฝังและอบรม ให้คำแนะนำตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตรวจสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้
จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “เพื่อศึกษาจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวม” นั้น พบว่า
ภาพรวมตอบรับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล
ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก” อภิปรายผลได้ว่า
จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ซึ่งเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับจริยธรรมอยู่ใน
ระดับมาก โดยเรียงลำดับตามระดับจริยธรรมจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความกตัญญูทเวท
ด้านความสุภาพอ่อนน้อม ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการมีวินัย ด้านความกล้า ด้านการตรงต่อเวลา
และด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอน
ปลายเกี่ยวกับจริยธรรมในแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน
ใฝ่ใจแสวงหาความรู้ความจริง เพื่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา ความสำนึกและความ
ซาบซึ้งในคุณค่าของธรรมชาติ ศิลป วัฒนธรรมและงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ เป็นหลักสูตรที่
มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและความกล้าทางจริยธรรม ทั้งนี้ให้เน้นการประพฤติปฏิบัติเป็นสำคัญ
และเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการผสมผสานความรู้กับการปฏิบัติให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ
สังคม และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข” และจาก
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 8) กล่าวถึงสาระการเรียนรู้สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา
หรือศาสนาที่ตนนับถือ สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมมาตรฐาน
ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา
ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุขและใน
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
(กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 22) กล่าวถึงคุณภาพของผู้เรียนว่าต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้
พัฒนาตนเองเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ
รวมทั้งมีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้

โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรมุ่งหวัง อีกทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในวัยที่มีความสามารถที่จะคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรม เป็นแบบแผนตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ และอยู่ในระดับ 2 ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก คือ มีค่านิยมทางจริยธรรมในระดับที่เป็นแบบแผน และในอันที่จะสนองความคาดหวังของผู้อื่น หันเข้าหากฎเกณฑ์ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนในสังคมเป็นเครื่องนำทางแทนการทำอะไรตามคนหมู่มากเพื่อเป็นที่ยอมรับจะเริ่มคิดว่าความมีเกียรติยศและความเป็นคนน่านับถือเป็นเรื่องที่ได้มาจากการรักษากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม นอกจากนี้ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก เกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวของเพียเจท์พบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมีได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุได้ 10 ปี แต่จะพัฒนาไปอีกหลายขั้นจากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี และเขาถือว่าการวัดขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น ต้องใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียวเท่านั้น โคลเบอร์ก เชื่อว่าการบรรลุวุฒิภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้น จะแสดงออกในทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเด่นชัดที่สุด เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ไม่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะเหตุผลเชิงจริยธรรมมิใช่การประเมินค่าการกระทำไปในทำนองว่า “ดี” หรือ “เลว” แต่จะเป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้ง ยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นเป็นลำดับไป เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงสุด คือ ขั้นที่ หกของโคลเบอร์กนั้น ตรงกับสิ่งที่นักปราชญ์ยอมรับว่าเป็นเหตุผลเชิงจริยธรรมที่บริสุทธิ์ มิได้เจือเหตุผลประเภทอื่นๆ เลย ฉะนั้นเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงสุดจึงมีลักษณะเป็นเหตุผลสากล กว้างขวาง ไม่ขัดแย้งกันและมีรากฐานจากความมีหลักการไม่เข้าข้างตนเอง และเป็นอุดมคติ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่มีเหตุผลทางจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (Authority and social older maintaining orientation) 13-16 ปี โดยมีระดับของจริยธรรมเป็นระดับที่ 2 ซึ่งเป็นระดับระดับตามเกณฑ์ (Conventional level) 10-16 ปี เป็นระดับที่เด็กทำตามสังคม ประเพณี กฎหมาย ศาสนา โดยจะควบคุมความประพฤติของตนเองจากการติชมของสังคม แต่ก็มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเราแสดงบทบาททาง สังคมได้ ในขั้นที่สาม บุคคลยังไม่เป็นตัวเอง ชอบคล้อยตาม การชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อน ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้นจึงส่งผลให้ระดับจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ซึ่งเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับจริยธรรมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งนภา จอนเจดสิน (2539, หน้า 45) ศึกษาการปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูกตเวที ความกล้า การมีวินัย ความสุภาพอ่อนน้อม มีการปฏิบัติตนใน

ระดับพอใช้ 3 ด้านคือ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย การตรงต่อเวลา นอกจากนี้พบว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมมากและนักเรียนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมไม่มาก มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับมาก 3 ด้านเหมือนกัน คือ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านความกตัญญูกตเวที ความกล้า มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้ในด้าน การมีวินัย การตรงต่อเวลา ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์และความสุภาพอ่อนน้อมนักเรียนที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมมาก มีการปฏิบัติตนในทางจริยธรรมในระดับมาก แต่นักเรียนที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมไม่มาก มีการปฏิบัติตนทางจริยธรรมในระดับพอใช้

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศ จำแนกเป็นเพศชายและหญิง” นั้น พบว่า ภาพรวมตอบรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศ จำแนกเป็นเพศชายและหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ” อภิปรายผลได้ว่า

ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศของนักเรียน จำแนกเป็นเพศชายและหญิง แสดงผลการเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนเพศชายและหญิง นักเรียนหญิงมีสภาพจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน “จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศของนักเรียน จำแนกเป็นเพศชายและหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ” ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนได้รับการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาเดียวกัน มีสิ่งแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน การรับรู้ข่าวสาร การเรียนรู้ การพบปะระหว่างนักเรียนจะมีพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกัน จึงได้รับการถ่ายทอดหรือชี้นำในแนวระนาบเดียวกันทำให้ระดับจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเพศของนักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของเรสท์ (Rest, 1976, หน้า 47) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศกับการพัฒนาทางจริยธรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางครอบครัว จำแนกเป็นครอบครัวอบอุ่นและแตกแยก” นั้น พบว่า ภาพรวมตอบรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษา

สมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางครอบครัว จำแนกเป็นครอบครัวอบอุ่นและแตกแยก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ” อภิปรายผลได้ ดังนี้

จากผลการวิจัย การเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของ รัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางครอบครัว จำแนกเป็น ครอบครัวอบอุ่นและแตกแยก สรุปผลการวิจัยได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งพบว่า สมมติฐานข้อที่ 3 ไม่แตกต่าง นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับจริยธรรมสูงกว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวแตกแยกและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองในครอบครัวอบอุ่น อาจมีเวลาอยู่ใกล้ชิดบุตรหลานมากกว่าผู้ปกครองที่มีสถานภาพทาง ครอบครัวแตกแยก จึงทำให้นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่นมีระดับจริยธรรมสูงกว่า นักเรียนที่มี สภาพครอบครัวแตกแยกและสำหรับระดับจริยธรรมของนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวอบอุ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถึงแม้นักเรียนจะมีสภาพครอบครัว แตกแยก แต่บทบาทของผู้ปกครองในแต่ละครอบครัว ไม่ว่าจะมีส่วนภาพทางครอบครัวอบอุ่น หรือจะมีสถานภาพของครอบครัวแตกแยก ผู้ปกครองยังมีบทบาทในการสั่งสอนอบรมลูกหลานให้ มีจริยธรรมสอดคล้องกับการศึกษาของ สุสรรพ ไชโยรักษ์ (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง บทบาท ของครูและผู้ปกครองในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน, พุทธิณีศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนส่งเสริมจริยธรรมและโรงเรียนปกติมีบทบาทเหมือนกัน คือ การสร้างความรักความผูกพัน การเป็นแบบอย่างที่ดี และการสร้างระเบียบวินัย โดยมีปัจจัยที่ สนับสนุนบทบาทของผู้ปกครอง คือ ลักษณะของอาชีพและการเรียนรู้ประสบการณ์จากสังคมของ ผู้ปกครอง

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเศรษฐกิจ ของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายได้สูงและต่ำ” นั้น พบว่า ภาพรวมตอบรับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า “จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายได้สูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ” อภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัย การเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของ รัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง จำแนกเป็นรายได้สูงและต่ำ จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งพบว่า สมมติฐานข้อที่ 4 ไม่แตกต่าง นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำมีระดับ จริยธรรมสูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง และแตกต่างกันอย่าง

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจากรายด้าน ยกเว้น ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ที่นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้สูง มีระดับจริยธรรมสูงกว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง รายได้ต่ำ สรุปผลการวิจัยได้ว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน จึงทำให้ระดับจริยธรรมใกล้เคียงกัน

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 5 ที่ว่า “เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1” นั้น พบว่า ภาพรวมตอบรับสมมุติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า “ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไปได้” อภิปรายผลได้ดังนี้

ปัญหาของนักเรียน

1. ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า ในสังคมรวมยังขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อยู่มาก ขาดความมีน้ำใจในการช่วยเหลือกัน เป็นสภาพที่ต่างคนต่างอยู่เป็นสังคมเมืองมากขึ้น

2. ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า ในสภาพสังคมปัจจุบันนี้ สอนให้คนเอาใจเปรียบเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

3. ด้านความกตัญญูกตเวที พบว่า สภาพครอบครัว เป็นครอบครัวเชิงเดี่ยว ขาดผู้ดูแล ไม่ได้รับความอบอุ่นจากผู้ปกครองและสภาพที่ต่างคนต่างอยู่ มีโลกเป็นส่วนตัวชอบอยู่กับเพื่อน ๆ ไม่ชอบอยู่กับบิดามารดา

4. ด้านความกล้า พบว่า ไม่ค่อยกล้าทำความดี และไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อที่สาธารณะ

5. ด้านการมีวินัย พบว่า นักเรียนมักจะทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม ซึ่ง

6. ด้านการตรงต่อเวลา พบว่า นักเรียนไม่ชอบทำอะไรที่อยู่ในกรอบ ชอบทำตามใจตนเอง

7. ด้านความสุภาพอ่อนน้อม พบว่า นักเรียนแสดงออกต่อสังคมภายนอกมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและบุคคลแวดล้อม

จากปัญหาของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยในสมัยก่อนครอบครัวไทยจะเป็นครอบครัวใหญ่ มี ปู่ ย่า ตา ยาย อยู่ในครอบครัวและเป็นผู้ให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่บุตรหลาน แต่ปัจจุบันสภาพครอบครัวเป็นสังคมเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ไม่มี ปู่ ย่า ตา ยาย ที่จะเป็นผู้อบรมสั่งสอน นักเรียนได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ สื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ทำให้นักเรียนเกิดการเลียนแบบอันนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในด้านจริยธรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของพีระพงษ์ เจริญ

พันธุวงศ์ (2541, บทคัดย่อ) พบว่านักเรียน บางส่วนยังไม่มี การปฏิบัติตนตามเป้าหมาย เนื่องจากสื่อ จากภายนอกมีอิทธิพล เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ มีการลอกเลียนแบบตัวอย่างที่ไม่ เหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย กฤษกลาง (2546, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาปัญหาของปัจจัยแวดล้อมในการพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า พ่อแม่ส่วนมากไม่มี เวลาดูแลบุตร เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจบีบรัดตัวต้องทำงานนอกบ้าน ปล่อยให้เด็กอยู่กับคนแก่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้เด็กขาดความอบอุ่นและไม่ค่อยเชื่อฟังคนแก่เนื่องจากมีปัญหาช่องว่างระหว่างวัย มาก เมื่อมีปัญหาเด็กมักเลือกปรึกษาเพื่อนมากกว่าปรึกษาพ่อแม่หรือครู จึงถูกเพื่อนชักจูงไปในทาง ที่ไม่ถูกไม่ควร ตลอดจนครูมีภาระงานมาก ทำให้ขาดการกวดขันดูแลพฤติกรรมเด็กอย่างต่อเนื่อง บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ควรใช้เวลาใกล้ชิดบุตรหลานของตนเองให้มากขึ้น และหาโอกาสพบปะ ปรึกษาหารือกับครูเพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน

ข้อเสนอแนะของนักเรียน

1. ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้ปกครองหรือผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูควรรีให้มีการอบรม แนะนำวิธีการ ในการอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ นักเรียนควรมีจิตสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่น
 2. ด้านความซื่อสัตย์ นักเรียนควรมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
 3. ด้านความกตัญญูกตเวที นักเรียนควรช่วยแบ่งเบาภาระของบิดามารดา เพื่อเป็นการ แสดงความกตัญญูกตเวที ที่ท่านได้เลี้ยงดูและเอาใจใส่เรา
 4. ด้านความกล้า นักเรียนต้องฝึกทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม บ่อย ๆ
- จนชิน
5. ด้านการมีวินัย นักเรียนต้องการให้คุณครูเข้มงวดกับกฎระเบียบให้มากขึ้น
 6. ด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนต้องรับผิดชอบในตัวเอง และของสังคมโดยรวม
 7. ด้านความสุภาพอ่อนน้อม นักเรียนต้องการให้ผู้ปกครองหรือผู้อุปการคุณ ปลูกฝัง และอบรม ให้คำแนะนำตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่

จากข้อเสนอแนะของนักเรียนที่กล่าวมา สามารถอภิปรายผลได้ว่า เป็นข้อเสนอแนะที่ เป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยเริ่มจากการวางแผนเป็น ขั้นตอน มีแผนสอดรับในการอบรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจากทุกหน่วยงาน ดำเนินงานใน รูปแบบบูรณาการทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาวต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยทำให้ทราบระดับจริยธรรมของสภาพจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัยโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดทิศทางในการจัดอบรมปลูกฝังคุณธรรม

1.2 จากผลการวิจัยครูผู้สอนสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุของการที่ระดับจริยธรรมของนักเรียนจะไปในทิศทางเดียวกันเป็นแบบเส้นตรง ถ้าสังคมดี นักเรียนดีด้วย ถ้าสังคมไม่ดี นักเรียนไม่ดีด้วย จึงต้องเจาะลึกลงไปว่า เหตุใดนักเรียนจึงมีแนวความคิดเดียวกัน

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาถึงสภาพจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร